

**GREEN STEPS LOYIHASI: EKOLOGIK ONGNI OSHIRISHDA
INNOVATSION YONDASHUVLAR**

Maxsudaxon Bannobova

Farg‘ona Davlat Universiteti Ingliz tili va adabiyoti fakulteti,

Xorijiy til va adabiyoti: ingliz tili yo‘nalishi 3-kurs

22.107 guruh talabasi

Annotatsiya: *“Green Steps” loyihasi ekologik muammolarni hal qilishda va atrof-muhitni muhofaza qilishda innovatsion texnologiyalarni qo‘llashga qaratilgan. Ushbu maqolada loyihaning maqsadi, asosiy funksiyalari, jamiyatga ta’siri va kelajak rejalari haqida batafsil ma’lumotlar keltirilgan. “Green Steps” ilovasidagi tabiat o‘yinlari va interaktiv ta’lim elementlari foydalanuvchilarni ekologik masalalarga ongli yondashishga, real hayotda qo‘llanadigan ekologik ko‘nikmalarni o‘zlashtirishga yordam beradi va atrof-muhitni asrashga nisbatan amaliy qadamlar qo‘yishga rag‘batlantiradi. Loyiha nafaqat ekologik muammolarni hal qilishni, balki aholining ekologik ongini oshirish va yoshlarni tabiatni qadrlashga jalb qilishni maqsad qiladi. Ta’lim materiallari, interaktiv o‘yinlar va mobil ilova orqali loyiha aholining keng qatlamlari uchun qulay va qiziqarli bo‘ladi.*

Kalit so‘zlar: *Ekologiya, Green Steps, innovatsion texnologiyalar, monitoring, interaktiv ta’lim, ekologik ko‘nikma, “Green Steps ARK”, vizual tajriba, “EcoBuddy” ilovasi, “EcoCRED” ilovasi, “Recyclebank” ilovasi, “Giki Zero” ilovasi*

Abstract: *The “Green Steps” project aims to use innovative technologies in solving environmental problems and protecting the environment. This article provides detailed information about the project's purpose, main functions, impact on society and future plans. Nature games and interactive educational elements in the Green Steps application help users to become more aware of environmental issues, acquire real-life environmental skills and encourage them to take practical steps to protect the environment. The project aims not only to solve environmental problems, but also to increase the environmental awareness of the population and attract young people to appreciate nature. Through educational materials, interactive games and a mobile application, the project will be accessible and interesting for a wide range of people.*

Keywords: *Ecology, Green Steps, innovative technologies, monitoring, interactive education, environmental skills, “Green Steps ARK”, visual experience, “EcoBuddy” application, “EcoCRED” application, “Recyclebank” app, “Giki Zero” app.*

Аннотация: Проект «green steps» направлен на использование инновационных технологий в решении экологических проблем и защите окружающей среды. В этой статье представлена подробная информация о цели проекта, основных функциях, влиянии на общество и планах на будущее. Игры о природе и интерактивные образовательные элементы в приложении ``Green Steps`` помогают пользователям лучше осознавать проблемы окружающей среды, приобретать реальные экологические навыки и побуждают их предпринимать практические шаги по защите окружающей среды. Проект направлен не только на решение экологических проблем, но и на повышение экологического сознания населения и привлечение молодежи к ценению природы. Благодаря обучающим материалам, интерактивным играм и мобильному приложению проект будет доступен и интересен широкому кругу людей.

Ключевые слова: Экология, Green Steps, инновационные технологии, мониторинг, интерактивное образование, экологические навыки, ``Green Steps ARK``, визуальный опыт, приложение ``EcoBuddy``, приложение ``EcoCRED``, приложение ``Recyclebank``, ``приложение ``Giki Zero``.

Kirish

Bugungi dunyo global ekologik muammolarga duch kelmoqda: chiqindilar ko‘payishi, suv resurslarining kamayishi va o‘rmonlarning yo‘qolishi. Ushbu muammolarni hal qilish uchun nafaqat davlat tashkilotlari, balki har bir insonning ham faol ishtiroki talab etiladi. “Green Steps” loyihasi ekologik mas’uliyatni oshirish va odamlarni ekologik amallarni bajarishga jalb qilishga qaratilgan innovatsion tashabbusdir. Maqolaning maqsadi loyihaning ahamiyati va uni jamiyatda keng joriy etish yo‘llarini o‘rganishdir. “Green Steps” loyihasi ekologik muammolarni hal qilishda insonlarning rolini oshirishga qaratilgan. Loyihaning asosiy maqsadi ekologik mas’uliyatni targ‘ib qilish, aholining tabiatni asrashga bo‘lgan munosabatini o‘zgartirish va innovatsion texnologiyalar yordamida ekologik ongni oshirishdir. Loyihada yoshlarni jalb qilish muhim o‘rin tutadi, chunki ular kelajak avlodning ekologik madaniyatini shakllantirishda asosiy omil hisoblanadi.

Asosiy Funktsiyalariga kelsak: Ekologik vazifalar - foydalanuvchilar turli ekologik vazifalarni bajarish orqali ball yoki mukofotlar oladi. Bular orasida chiqindilarni saralash, daraxt ekish, suvni tejash va boshqa mas’uliyatli amallar mavjud bo‘ladi.

O‘yin elementlari - loyihada o‘yinlar va interaktiv elementlar mavjud, bu esa foydalanuvchilarning qiziqishini oshiradi. O‘yinlar orqali foydalanuvchilar bilim va ko‘nikmalarini oshirishlari mumkin.

Ta’lim beruvchi materiallar - loyihada ekologiya va atrof-muhit haqida ma’lumot beruvchi materiallar, maqolalar, videolar va infografikalar mavjud. Bu foydalanuvchilarga ekologik masalalar haqida chuqurroq ma’lumot olish imkonini beradi.

Interaktiv o’yinlar va tadbirlarda ishtirok - "Green Steps" loyihasi doirasida turli tadbirlar, uchrashuvlar va ekskursiyalar o’tkaziladi. Ishtirokchilar bu tadbirlarda faol ishtirok etib, yangi bilimlar olishlari va jamiyat bilan birgalikda tabiatni himoya qilishga qaratilgan amallarni bajarishlari mumkin.

Mobil ilova - loyihaning mobil ilovasi foydalanuvchilarga quyidagi imkoniyatlarni taqdim etadi.

Vazifalarni bajaring - foydalanuvchilar ilova orqali ekologik vazifalarni ko‘rib, ularni bajarganliklari uchun ball olishadi.

Natijalarni kuzatish - ilova foydalanuvchilarga bajarilgan vazifalar va to‘plangan ballar haqida ma’lumot beradi.

Jamoa taqdimotlari - foydalanuvchilar o‘zlarining jamoalarini tuzib, birgalikda ishlashlari va raqobatlashishlari mumkin.

"Green Steps" loyihasi keng auditoriyaga mo‘ljallangan. U quyidagi guruhlarni o‘z ichiga oladi: Yoshlar va talabalar, o‘qituvchilar va ta’lim muassasalari, ijtimoiy faol guruhlar. Ushbu auditoriya yordamida bu

ilovani keng miqiyosda ommaga targ‘ib qilish mumkin. Bundan tashqari bu loyiha asosida turli ekologik faoliyatlarni yuzaga chiqarish mumkin. "Green Steps" loyihasi doirasida quyidagi ekologik faoliyatlar amalga oshiriladi: Daraxt ekish - foydalanuvchilar tabiiy muhitni yaxshilash maqsadida daraxt ekish tadbirlarida ishtirok etadilar. Chiqindilarni saralash - tashkilotlar va foydalanuvchilar chiqindilarning turlari va nima uchun xizmat qilishiga qarab to‘g‘ri saralashni o‘rganadilar va bu jarayonda o‘z faolliklarini ko‘rsatadilar. Mahalliy tadbirlarda ishtirok etish - loyihaga qiziqqan odamlar mahalliy ekologik tadbirlarda ishtirok etishlari uchun ko‘mak berish. Shu bilan birga, "Green Steps" loyihasi doirasida foydalanuvchilar bajarilgan vazifalar va amallarga qarab mukofotlar olishadi. Bu mukofotlar ichida:

- Sertifikatlar
- Ekologik mahsulotlar
- Foydalanish uchun rag‘batlantiruvchi dasturlar.

Har ish hamkorliksiz o‘z samarasini ko‘rsatmaganidek, ushbu loyiha yuzasidan ham hamkorliklar amalga oshirilishi alohida e’tiborga olingan. Loyihaning muvaffaqiyati uchun turli tashkilotlar, davlat idoralari, mahalliy jamoalar va ekologik tashkilotlar bilan hamkorlik qilinishi ko‘zda tutilmoqda. Buning natijasida loyiha yanada samarali va keng qamrovli bo‘ladi. Loyihaning samaradorligini baholash uchun turli monitoring va baholash tizimlari ishlab

chiqilgan. Foydalanuvchilarning ishtiroki va amalga oshirilgan faoliyatlar tahlil qilinadi, bu esa loyiha strategiyasini yaxshilashga yordam beradi. "Green Steps" loyihasi kelajakda yanada kengayishi, yangi imkoniyatlar va texnologiyalarni joriy etishi rejalashtirilmoqda. Bu loyihaning davomiyligi va ta'sirini oshirishga xizmat qiladi.

"Green Steps" ilovasidagi tabiat o'yinlari va interaktiv ta'lim elementlari orqali foydalanuvchilar ekologik bilimlarini o'yin orqali qiziqarli va amaliy tarzda o'zlashtiradilar. Bu usullar ularga ekologik muammolarni chuqurroq tushunishga yordam beradi va atrof-muhitga oid ongini oshiradi. Quyida ushbu ikkala element qanday ishlashi batafsil tushuntiriladi:

1. Tabiat o'yinlari:

Tabiat o'yinlari foydalanuvchilarga ekologiya haqida o'yin shaklida bilim beruvchi qiziqarli dasturlarni o'z ichiga oladi. Ushbu o'yinlar foydalanuvchilarni turli ekologik vaziyatlarga duch keltiradi va ularni muhim qarorlar qabul qilishga undaydi. Ba'zi misollar:

-Ekologik muammolarni hal qilish o'yinlari: Foydalanuvchilar chiqindilarni saralash yoki energiyani tejash kabi masalalarni hal qiladigan virtual o'yinlarda ishtirok etadi. Masalan, ularga "Chiqindilarni qayta ishlash zavodiga olib bor" yoki "Qaysi mahsulot ekologik xavfsiz?" kabi vazifalar beriladi. Foydalanuvchilar har bir to'g'ri javob yoki qaror uchun ball to'playdi.

-Tabiatga mos shaharni qurish: Bu o'yinlarda foydalanuvchilar atrof-muhitga kamroq zarar yetkazadigan shahar quradilar. Masalan, ularga "kam uglerodli energiya manbalarini tanlash," "yashil zonalarini ko'paytirish," "oqava suvlarni tozalash tizimlarini o'rnatish" kabi vazifalar beriladi. Bu o'yin orqali foydalanuvchilar tabiat va urbanizatsiya o'rtasidagi muvozanatni saqlash muhimligini o'rganadilar.

-Birinci yordam va tabiiy ofatlar o'yini: Bu o'yinlar orqali foydalanuvchilar tabiiy ofatlar paytida qanday harakat qilish kerakligini o'rganadilar. Misol uchun, "O'rmondagi yong'inni qanday to'xtatish kerak?" yoki "Suv toshqinida nimalar qilish lozim?" kabi o'yinlar orqali ularga tabiiy ofat paytidagi xavfsizlik choralarini o'rgatish mumkin.

-"Ekologik o'zgarishlar" viktorinalari: Bu o'yinlarda foydalanuvchilar ekologiya, bioxilma-xillik, iqlim o'zgarishi haqidagi savollarga javob berishadi. Ular tabiat bilan bog'liq umumiy bilimlarini oshiradilar va o'zgarayotgan atrof-muhit haqida ko'proq ma'lumotga ega bo'ladilar.

2. Interaktiv ta'lim

Interaktiv ta'lim elementlari esa foydalanuvchilarga ekologik bilimlarni

amaliyotda qo‘llash imkonini beradi. Bu ta’lim ilovada kichik darslar, vazifalar va topshiriqlar yordamida taqdim etiladi. Foydalanuvchilar o‘rgangan bilimlarini real hayotda qanday qo‘llash mumkinligini o‘rganadilar.

-Kichik kurslar va darslar: Foydalanuvchilar ekologik muammolarni hal qilish yoki resurslarni tejash haqida qisqa kurslar o‘tishadi. Kurslar chiqindilarni saralash, suv va energiyani tejash, uglerod izlarini kamaytirish kabi mavzularga bag‘ishlanishi mumkin. Kurs oxirida foydalanuvchilarga viktorina orqali bilimlar sinovi o‘tkaziladi va muvaffaqiyatli bajarilgan topshiriqlar uchun ball beriladi.

-Real amaliyotga yo‘naltirilgan topshiriqlar: Foydalanuvchilarga har kuni amalga oshirishi mumkin bo‘lgan oddiy ekologik topshiriqlar beriladi. Masalan, “Bugun kamroq suv sarf qilishga harakat qil,” “Oila a’zolaringizga qayta ishlashning foydasi haqida gapiring,” “Daraxt ekish tadbirida ishtirok eting” kabi kichik vazifalar ilovada har kuni yangilanib turadi. Bu esa foydalanuvchilarni ekologik mas’uliyatli hayot tarzini shakllantirishga undaydi.

Ilovada foydalanuvchilar uchun yaqin atrofdagi ekologik tadbirlar, qayta ishlash punktlari va yashil zonalarini xaritada ko‘rsatish funksiyasi mavjud. Masalan, yaqin atrofdagi chiqindi yig‘ish punktini topish yoki mahalliy ekologik tadbirlar ro‘yxatini ko‘rish imkoniyati bilan ular faol ishtiroklari uchun rag‘batlantiriladi. Bu ilovada albatta Ekologik maslahatchilar tomonidan video darsliklar va ekologik maslahatchilarning olib borayotgan ishlari joylanadi. Ilova ekologik ta’sirni kamaytirish va tabiiy resurslarni tejash haqida qisqa video darslar taqdim etadi. Masalan, foydalanuvchilar “suvni qanday tejash mumkin,” “plastmassani qayta ishlashning foydasi,” “uglerod izlarini kamaytirishning yo‘llari” kabi mavzularda o‘rganuvchi materiallarni tomosha qilib, amalda qo‘llab ko‘rishlari mumkin.

Butun jahon miqiyosida olib qarasak, dunyoning ayrim hududlarida shunga o‘xshash ekologik ongni oshirishga qaratilgan loyihalar va ilovalar mavjud, ammo ularning shakli va maqsadlari turlicha. Quyida shunga o‘xshash loyihalardan ba’zilari keltirilgan:

1. "EcoBuddy" va "EcoCRED" ilovalari (AQSh): Ushbu ilovalar foydalanuvchilarga ekologik jihatdan mas’uliyatli qadamlar qo‘yish orqali ball to‘plash imkoniyatini beradi. Masalan, chiqindilarni qayta ishlash, kamroq transport vositalaridan foydalanish yoki qayta ishlatiladigan mahsulotlardan foydalanish kabi harakatlar uchun foydalanuvchilar mukofotlar olishadi. Bu usul odamlarni ekologik toza turmush tarziga o‘tishga rag‘batlantiradi.

2. "Olio" va "Too Good To Go" ilovalari (Yevropa): Ushbu ilovalar oziq-ovqat isrofini kamaytirish orqali atrof-muhitga zarar yetkazmaslikka xizmat qiladi. Odamlar qo‘shimcha yoki ortiqcha oziq-ovqat mahsulotlarini boshqalar

bilan bo‘lishishlari yoki chegirmalar bilan xarid qilishlari mumkin. Bu, asosan, oziq-ovqat chiqindisini kamaytirishga yordam beradi va ekologik ta’sirni kamaytiradi.

3. "Recyclebank" (Buyuk Britaniya va AQSh): Recyclebank ilovasi foydalanuvchilarni chiqindilarni saralash va qayta ishlash orqali ball to‘plashga undaydi. Ushbu ballar savdo-sotiq uchun chegirmalar yoki sovg‘a kartalariga almashtirilishi mumkin. Bu esa aholini chiqindilarni qayta ishlashga ko‘proq rag‘batlantiradi.

4. "Giki Zero" (Buyuk Britaniya): Bu ilova odamlarning turmush tarzini tahlil qilishi va ularning uglerod izlarini kamaytirish bo‘yicha tavsiyalar beradi. Giki Zero foydalanuvchilarni atrof-muhitga ijobiy ta’sir ko‘rsatish uchun kichik o‘zgarishlar qilishga o‘rgatadi va rag‘batlantiradi.

Ushbu loyihalar atrof-muhitni asrashga qaratilgan bo‘lsa-da, har birining o‘ziga xos yo‘nalishi va mexanizmi mavjud. Men yaratmoqchi bo‘lgan “Green Steps” loyihasi esa kengroq ko‘lamdagi ekologik faoliyatlarni qamrab oladi va foydalanuvchilarga o‘z ekologik ta’sirlarini ko‘rsatib beradi. Bu loyiha ushbu ilovalar g‘oyasini rivojlantirib, o‘ziga xos tarzda joriy etilishi va kengroq ekologik ta’sir ko‘rsatishi mumkin.

Xulosa: Tabiatni asrash va uni qadrlashga qaratilgan innovatsion loyiha – bu zamon talablariga mos ekologik texnologiyalar va odamlarning atrof-muhitga bo‘lgan munosabatini o‘zgartirishga yordam beruvchi tashabbus bo‘lishi mumkin. Umuman olganda, "Green Steps" loyihasi ekologik muammolarni hal qilishga qaratilgan innovatsion tashabbus bo‘lib, uning asosiy jihatlari atrof-muhitni himoya qilish, ekologik ongni oshirish va jamiyatni faol ishtirok etishga undashdir. Bu loyiha doirasida qiziqarli va interaktiv yondashuvlar orqali ko‘plab odamlarni jalb qilish maqsad qilinadi. Shu bilan bir qatorda Prezidentimiz SH. M. Mirziyoyev 2025-yilni “Atrof -muhitni asrash va “yashil” iqtisodiyot yili” deb e’lon qildi. Shundan ham sezilib turibdiki, biz yoshlar ushbu yilnomaga asoslanib ko‘plab mana shunday loyihalarni ilgari surishimiz kerak. Davlatimiz rahbari ta’kidlaganidek, har bir huquqiy hujjat yashillikka olib borilsa, uning natijasi yaxshi bo‘ladi. Darhaqiqat, yashab turgan joyimizni ozoda saqlab, bizdan keyingi avlod ham munosib tabiiy muhitda yashashlari uchun bugun biz tabiatga mehr va e’tibor bersak, kelajak avlod ham munosib ekologik sharoitda yashaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

greenaral.uz
u-enter.uz

uz.greenfuture.uz

<https://www.ecocred.ai>

<http://ecobuddyapp.com>

<https://olioapp.com/en>

<https://www.toogoodtogo.com>

<https://recyclebank.com>

<https://zero.giki.earth>

<https://www.gazeta.uz/oz/2024/11/20/yil>

THE DIFFERENCES BETWEEN GROUP LEARNING AND INDIVIDUAL LEARNING

Kamolaxon Qodirova Shomil qizi

Student of NSPI

Sadikova Dildora Nizomovna

Supervisor , assistant teacher of NSPI

Annotatsiya: *Ushbu maqolada o'rganishning ikkita uslubini ko'rib chiqamiz: individual va guruhli ta'lim. Biz ikkala yondashuvning afzalliklari va kamchiliklarini, shuningdek, ularning asosiy farqlarini ham muhokama qilamiz. So'nggida esa biz ba'zi tadqiqot natijalariga ko'ra eng yaxshi tanlovni taklif qilishga harakat qilamiz.*

Kalit so'zlar: *individual, guruh, o'rganish, ta'lim, o'quvchilar*

Annotation: *In this article we explore two styles of learning: individual and group education. We discuss the advantages and disadvantages of both approaches, as well as their key differences. In the end, we try to suggest the best choice according to some research results.*

Key words: *individual, group, learning, education, students*

Аннотация: *В этой статье исследуются два стиля обучения: индивидуальное и групповое обучение. Мы обсудим преимущества и недостатки обоих подходов, а также их ключевые различия. В конце мы пытаемся предложить лучший выбор по результатам некоторых исследований.*

Ключевые слова: *индивидуальное обучение, группа, обучение, образование, студенты.*